

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/41/2025
Identifikačné číslo spisu:	6125389814
Dátum vydania rozhodnutia:	19.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6125389814.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v spore žalobcu Pomoc Motoristom, s.r.o., so sídlom Pekná 30/36, 010 04 Žilina, IČO: 50 247 026, zastúpeného advokátskou kanceláriou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 672,10 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 72Cb/103/2025, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 72Cb/103/2025 je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 17.10.2025 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a namietal, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že nie je splnená žiadna z podmienok odôvodňujúcich aplikáciu Obchodného zákonníka na vzťah medzi stranami sporu. Podľa názoru súdu predkladajúceho spis, je z obsahu žaloby zrejmé, že vzťah medzi stranami sporu sa spravuje výlučne ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „OZ“) a zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej aj „zákon o PZP“).

3. Z vyššie uvedených dôvodov Mestský súd Bratislava III predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa §

43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o (kauzálny) príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

9. Podľa ustanovenia § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

10. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

13. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

14. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“), podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.

15. Podľa § 261 ods. 1 ObZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 261 ods. 8 ObZ, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

17. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

18. Pre správne určenie súdu príslušného na konanie a rozhodnutie v predmetnej veci, je podstatné zistenie, či v danom prípade ide o obchodnoprávny spor, k čomu smerovalo aj postúpenie sporu Okresným súdom Banská Bystrica, keď za súd kauzálny príslušný podľa § 22 písm. a) CSP považoval Mestský súd Bratislava III.

19. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ust. § 489 OZ vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku, pričom v zmysle § 261 ods. 8 ObZ je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

20. V predmetnom spore sa žalobca (právny nástupca poškodeného) domáha voči žalovanému, poisťovateľovi škodcu podľa zákona o PZP, nároku na náhradu nákladov účelne vynaložených na nájom náhradného vozidla poskytnutého počas opravy poškodeného vozidla.

21. Právny predchodca žalobcu je právnická osoba zriadená na základe zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o združovaní občanov“), ktorej primárnym účelom nie je podnikateľská činnosť. Zákon o združovaní občanov a ani iná právna norma nezakazuje občianskemu združeniu podnikat', preto je potrebné v každom prípade posúdiť, či činnosť daného občianskeho združenia napĺňa definíciu podnikania v zmysle § 2 ods. 1 ObZ. Právny predchodca žalobcu nie je právnická osoba zriadená za účelom dosahovania zisku a nepožíva štatút registrovaného sociálneho podniku podľa zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch. Na základe toho je možné konštatovať, že právny predchodca žalobcu nevyvíja podnikateľskú činnosť tak, ako je definovaná v ust. § 2 ods. 1 ObZ a nie je podnikateľským subjektom podľa § 2 ods. 2 ObZ, teda povaha posudzovaného záväzku k momentu jeho vzniku nie je obchodnoprávna. Odhliadnuc od uvedeného záveru, najvyšší súd uvádza, že náhrada škody uplatnená v tomto konaní nie je vyvodzovaná zo vzájomného zmluvného vzťahu strán sporu, pričom právna povaha nadobudnutej pohľadávky sa postúpením pohľadávky na žalobcu nezmenila. Strany medzi sebou navzájom neuzavreli žiaden zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Požadované plnenie je vyvodzované z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré je upravené zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka, ktorý obsahuje úpravu poistných zmlúv. Uplatnený nárok má pôvod v škodovej udalosti, pri ktorej je náhrada škody uplatňovaná ako plnenie z poistnej zmluvy uzatvorenej medzi držiteľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, a poisťovateľom. Náhradu škody si poškodený (v prejednávanej spore jeho právny nástupca) uplatňuje v zmysle § 15 ods. 1 zákona o PZP priamo voči poisťovateľovi a nie voči subjektu, ktorý mu spôsobil škodu, pričom najvyšší súd opakovane uvádza a zdôrazňuje, že tento vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú výlučne zákonom o PZP a Občianskym zákonníkom. Medzi žalobcom (resp. jeho právnym predchodcom) a žalovaným teda nevznikol obchodný záväzkový vzťah (obdobne viď uznesenia sp. zn. 9Ndc/55/2023, sp. zn. 2Ndc/51/2023 a uznesenie sp. zn. 2Ndc/41/2023).

22. Najvyšší súd zdôrazňuje, že posudzovaná problematika charakteru daného sporu už bola vyriešená ustálené, keď najvyšší súd v obdobnej veci, rozhodujúc vo veľkom senáte, v uznesení sp. zn. 1VCdo/2/2024 z 12. novembra 2024, publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí

súdov Slovenskej republiky č. 7/2024 pod por. č. 81, dospel k záveru, podľa ktorého „obchodnoprávnym sporom nie je spor o náhradu škody medzi poškodeným a povinnou zmluvnou poisťovňou škodcu, vedený medzi takýmito stranami na základe osobitnej úpravy z ustanovenia čl. I § 15 ods. 1 vety druhej zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.

23. Z vyššie uvedeného vyplýva, že predmetný spor má charakter občianskoprávny a nie obchodnoprávny. Preto na jeho prejednanie nie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. a) CSP] a nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

24. Keďže v danom prípade bolo najvyšším súdom zistené, že nejde o obchodnoprávny spor, je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému, nebol správny. Vzhľadom na to, že nejde o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie v spore sa prednostne neaplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch. V danom spore je tak na konanie príslušný všeobecný súd žalovaného. Preto za použitia § 12 ods. 2 CSP, § 13 CSP a § 15 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, príslušným súdom na konanie v spore je Mestský súd Bratislava IV.

25. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

26. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.